

ס' חסידות חסידות
"ורגל כרומהו"

מידות הראיה

מאת

הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

ידעה

(1)

דומים הם בזה הנצנים של יראת הענש לזרעוני גנה שאינם נאכלים, שנוטעים אותם בערוגה קטנה וצרה שבה לא יבואו לתעודתם, כראש פאשר יגמרו בגמר ראשון, שפבר הם ראויים לתן פרים, עוקרים אותם משם ושותלים אותם בגן גדול ורחב ידיים. שמה יבואו למטרותם להיות למאכל טוב להנות בהם בני אדם.

The fear of God's punishment is like seeds planted in a garden, which are not eaten, but are planted in a small, narrow row where they will not reach their full fruition, but from where they will be plucked up and replanted in a large, spacious garden after they have grown to their first stage and are suitable to bear fruit. There they will reach their full fruition and become good food for people to enjoy.

(2)

לא נעקד את היסוד הגס של יראת הענש מקרב הגת רוחנו. אף על פי שרק בתחתיתה היותר שפלה של שדרת הרוח, וצריה הוא רק שם לקחת את מקומו, אבל שמרים הללו מאמצים הם את הכח של הניו המעלה בהיותם שוכנים בתחתיתו.

7. We shall not uproot the crude basis of the fear of God's punishment from our thought, though it is only on the lowest level of the spiritual that it is needed and it is only there that it must be given scope. These sediments preserve the potency of the good wine, when they remain deposited on its bottom.

3)

(שמות ג:) ויאמר משה: אסרה נא ואראה את המראה הגדל הזה; מדוע לא יבער הסנה?

(Shemos 3:3) Moshe said: I shall turn aside now and look at this great sight; why is the bush not consumed?

(רש"י) "אסורה נא": אסורה מכאן, להתקרב שם.

(Rashi) "I shall turn aside": I shall turn aside from here, to approach there.

(כלי יקר) "אסורה נא ואראה": ענין הסרה זו היא להתרחק מן המקום ההוא. כי כל עוד שיתרחק מן המקום ההוא, ביותר שלטא בה עינא. צא ולמד מאור השמש: שכל עוד שיתקרב האדם אל האור ההוא, אינו יכול להסתכל בו. וכשהשמש במזרח או במערב, הכל מסתכלים בה לגודל המרחק. כך אור זה שהיה בסנה - לגודל אורו לא היה יכול משה להסתכל בו ולהתבונן במהותו. וכן אמר ירמיה (לא:ב): "מרחוק - ה' נראה לי"; משמע: אבל לא מקרוב. וכן פירשנו למעלה בפרשת וירא, בפסוק "וירא את המקום מרחוק." * ולפיכך אמר "אסורה נא" מכאן, להתרחק מן המקום ההוא, כי אז אראה בו מדוע לא יבער הסנה.

(Kli Yakar) "I shall turn aside and look": The purpose of Moshe turning aside is to distance himself from that place. For the further away he would be from that place, the more his eye would be able to focus upon it. One can derive this lesson from the light of the sun: when one is too close, its light is blinding. When, however, the sun is further removed to the east or west, the vast distance allows all to look at it. So too, the intensity of the bush's light prevented Moshe from looking and reflecting upon its essence.

Divrei Torah of the Talner Rebbe
HaRav Yitzhak (Isadore) Twersky

1)

הקל הנכבד והנורא הזה מצוה לאהבו וליראה אותו... בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים, ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ – מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר, ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול; כמו שאמר דוד (תהלים מב:ג): "צמאה נפשי לאלקים, לקל חי". וכשמחשב בדברים האלו עצמן, מיד הוא נרתע לאחוריו ויפחד; ויודע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה, עומדת בדעת קלה מעוטה לפני תמים דעות...

This honored and awesome God ⁶⁶ – it is our duty to love and fear Him... When a person contemplates His great and wondrous works and creatures, and thereby glimpses His inestimable and infinite wisdom – he will immediately love, praise and glorify Him, and intensely desire to know His great name; as David said (Tehillim 42:3): "My soul thirsts for God, for the living Almighty." When he ponders these very same matters, he will recoil and be overcome with fear, and realize that he is a small, lowly and unenlightened creature standing with minuscule intelligence before God, Who is perfect in knowledge... **

כ"ג"פ
טו"ז תמוז
(ג:א)

2)

זכרון וילך

י' ועתה ישראל מה יהיה אלהיך שאל מעמך כי אם ליהוה את יהוה אלהיך ללכת בכל-דרכיו ולא יהיה אלו ולעבד את-יהוה אלהיך בכל-לבבך ובכל-נפשך; לשמר את-מצות יהוה ואת-חקותיו אשר

ל' תמוז
נ' תמוז
כ"ג

תניא היה רבי מאיר אומר חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום שנאמר (דברים י', יב) ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך

3)

It is taught in a *baraita* that Rabbi Meir would say: A person is obligated to recite one hundred blessings every day, as it is stated in the verse: "And now, Israel, what [*ma*] does the Lord your God require of you" (Deuteronomy 10:12). Rabbi Meir interprets the verse as though it said one hundred [*me'a*], rather than *ma*.

שואל מעמך פי' ר"ת דהוי מלא ויש מאה אותיות בפסוק וי"מ דמה עולה בא"ת ב"ש

מאה ובקונטרס פירש אל תקרי מה אלא מאה כלומר שחייב ק' ברכות וי"מ כדי

להשלים מאה באותיותיה וכי קרית מאה הרי כולן:

רב חייא בריה דרב אויא בשבתא וביומי טבי טרח וממלי להו באיספרמקי ומגדי

The Gemara relates that on Shabbat and Festivals, when the prayers contain fewer blessings, Rav Hiyya, son of Rav Avya, made an effort to fill this quota of blessings with blessings on spices [*be'isparmaki*] and sweet fruit, of which he would partake in order to recite extra blessings.

3

ברכות

הרואה מלך ממלכי אומות העולם מברך:
בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁנַתֵּן מַקְבוּדוֹ לְכֶשֶׁר נָדָם:

(1)

חכם הרזים.

הרואה אוכלוסי ישראל שהם ששים רבוא ביחד בארץ-ישראל, מברך:
בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, חָכֵם הָרָזִים:

(2)

“אמר עולא נקטינן אין אוכלוסא בבבל. תנא אין אוכלוסא פחותה מס’ ריבוא”
(ברכות ג”ח). כדי להבין את מושג הכלל ברום מעלתו צריך שילוו אליו המכשירים
שיעמידו את הכלל בתור אומה שלמה, שאז יוכר ענין החטיבה של האומה, ובעם
ד’ אלה יגלה רק אז יתרונם הכללי בתור גוי גדול וקדוש.

(3)

מציב גבול אלמנה.

הרואה בארץ-ישראל בתי ישראל בישובם, כמו בישוב בית שני, מברך:
בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, מָצִיב גְּבוּל אֶלְמָנָה:

(4)

by Rabbi Eliezer Melamed

(5)

Several times I had the privilege of being invited to a new community for a gathering, or a celebration. Ideally, I should have blessed immediately because of **‘hidur mitzvah’** (embellishing the mitzvah by performing it ideally). Nevertheless, I waited a bit because frequently I am asked to speak, and at that moment, I recited the blessing in a loud voice and openly, with **‘Shem u’Malchut’** (mentioning God’s name and kingdom) to publicize the matter, and I announced that anyone who wished to fulfill their obligation to bless, could do so with my bracha” (Sichot of Rabbi Tzvi Yehudah Kook” on Chumash ‘Vayikra’, page 289).

(6)

Q: If one goes on a guided tour in order to study the history of the settlement of the country, such as in Jaffa and Tel Aviv, or in the museum of the **chalutzim** in Hadera, and marvels at the miracle of Israel returning to their land, can a blessing be recited?

A: It seems that in such a framework one can bless, because the entire reason a blessing is not recited over populated places is because the settlement within such areas is not evident, and therefore, there is no excitement in seeing them; but when the purpose of the tour is the study of this phenomena, it is obvious that the excitement over the miracle of Israel returning to their country is aroused, and it would be proper to thank God for this by reciting the blessing **“matziv ge’vul almana**.

מידות הראיה

יראת שמים בעצמה צריכה לקבל עליה על
יראת שמים.

קבר רבי מנחם מנדל (מצבה שלישית משמאל-ההנצחה הכי ארוכה), שנים מבניו: רבי דוד מורגנשטרן (משמאל לו) ורבי בנימין (מימין לו), נכדו: רבי יעקב יושע (המצבה הראשונה משמאל) וחתנו: רבי דוד